

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.
0030 Oslo

Også sendt pr. e-post: postmottaposk@fin.dep.nopostmottak@fin.dep.no

Deres ref.:
13/307 SL GHD/k
th

Dok. nr.: 155437

Saksbehandler: Trude Molvik
tm@advokatforeningen.no

22.04.2013

Høring — forslag om endringer i merverdiavgiftsregelverket for representanter

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 11.3.2013 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sondrer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for avgiftsrett. Lovutvalget består av Marianne Brockmann Bugge (leder), Kari Elisabeth Christiansen, Morten Fjermeros, Finn Lervik og Anniken Skogly.

Advokatforeningen avgir følgende høringsuttalelse:

2. Sakens bakgrunn

Etter merverdiavgiftsloven § 2-1 sjette ledd skal avgiftssubjekt som ikke har forretningssted eller hjemsted i merverdiavgiftsområdet registreres ved representant. Det å være representant medfører en rekke forpliktelser overfor norske avgiftsmyndigheter.

Blant annet er både avgiftssubjektet som er registrert ved representant, og representanten ansvarlig for at merverdiavgift blir beregnet og betalt. Representantens betalingsansvar omtales som et solidaransvar, og etter forvaltningspraksis inntreer representantansvaret først når innfordringsmulighetene overfor den utenlandske næringsdrivende er uttømt.

Solidaransvaret gjelder dersom salgsdokument er sendt gjennom representanten på korrekt måte. Plikten til å sende salgsdokumentet gjennom representanten følger av merverdiavgiftsforskriften § 2-1-1 første ledd. Skattekontoret kan fravike kravet i særlige tilfeller. Etter bokføringsforskriften § 5-2-1 fjerde ledd skal representanten i salgsdokumentet påføre eget navn og adresse, merverdiavgift av vederlaget og den utenlandske næringsdrivendes organisasjonsnummer.

Finansdepartementet har satt i gang en større gjennomgang av representantordningen. I påvente av resultatet av gjennomgangen, inneholder høringsnotatet et forslag om midlertidige endringer etter en uttalelse fra EFTAs overvåkningsorgan (ESA) av 19. september 2012. ESA konkluderte med at hensynet til å sikre innbetaling av merverdiavgift er et lovlig hensyn, men at ordningen ikke er proporsjonal fordi det er mulig å oppnå det samme ved hjelp av andre og mindre restriktive tiltak.

Finansdepartementet foreslår å oppheve representantens ansvar for betaling av merverdiavgift i noen tilfeller og en generell oppheving av kravet om at faktura skal sendes gjennom representanten.

3. Kommentar

3.1. Oppheving av representantens ansvar for betaling av merverdiavgift

Departementet foreslår å oppheve representantenes betalingsansvar i de tilfeller norske myndigheter har inngått avtale med den utenlandske næringsdrivendes hjemland om utveksling av opplysninger og gjensidig bistand til innfordring mv. av merverdiavgiftskrav. Slik avtale er inngått med 15 land: Belgia, Danmark, Finland, Frankrike, Island, Italia, Nederland, Polen, Portugal, Slovenia, Spania, Sverige, Storbritannia, Tsjekkia og Malta (signert, men ikke ratifisert).

Endringen tas inn som ett nytt annet punktum i merverdiavgiftsloven § 11— 1 tredje ledd.

Advokatforeningen stiller seg positiv til direktoratets forslag, men vil foreslå en presisering sett i sammenheng med forslaget om å oppheve kravet til å sende salgsdokument gjennom representanten og dagens praksis.

Departementets forslag innebærer et fortsatt solidaransvar for næringsdrivende hjemmehørende i land hvor norske myndigheter ikke har inngått avtale som nevnt, som for eksempel Sveits og Tyskland. Etter gjeldende forvaltningspraksis gjelder solidaransvaret bare dersom salgsdokument er sendt gjennom representanten på korrekt måte. De samme hensyn som har talt for en slik praksis, taler - etter ikrafttredelsen av lovforslaget - for at et fortsatt solidaransvar for andre, bare gjelder dersom representanten har mottatt kopi av salgsdokumentet, jf. punkt 3.2. nedenfor. Av hensyn til forutberegnelighet foreslår Advokatforeningen at Finansdepartementet presiserer dette i merverdiavgiftsloven eller merverdiavgiftsforskriften.

3.2. Oppheving av krav om at faktura skal sendes gjennom representanten

Departementet foreslår å oppheve kravet om at salgsdokumentene skal sendes gjennom representanten da kravet framstår som tungvint, utdatert og kostnadskrevende. Det anses ikke nødvendig av kontrollhensyn å opprettholde kravet da representanten i stedet kan motta elektronisk kopi av salgsdokumentet. Kravene til salgsdokumentets innhold opprettholdes, men det er den utenlandske næringsdrivende som har plikt til å sørge for at fakturaen inneholder korrekt informasjon som eget organisasjonsnummer, representantens navn og adresse og merverdiavgift av vederlaget.

Forslaget gjennomføres ved å oppheve bokføringsforskriften § 5-2-1 og en endring av merverdiavgiftsforskriften § 2-1-1 hvor nåværende første ledd oppheves. Kravet til at begge parter skal oppbevare et eksemplar av salgsdokumentet opprettholdes. Videre opprettholdes at begge parter er ansvarlig for at bokføringsplikten etter bokføringsloven opprettholdes.

Advokatforeningen stiller seg positiv til direktoratets forslag.

3.3. Ikrafttredelse

Endringene foreslås å tre i kraft fra 1. juli 2013. Opphevelsen av solidaransvaret foreslås opphevet for merverdiavgiftskrav som oppstår etter nevnte dato. Det vil si at representanten etter forslaget vil være fortsatt solidarisk ansvarlig for merverdiavgiftskrav som oppstod før 1. juli 2013.

Representanter vil på grunn av solidaransvaret kreve bankgaranti eller depositum for å eliminere eller minimalisere et eventuelt krav. Fordi avgiftsmyndighetene kan etterberegne merverdiavgift 10 år tilbake i tid, opprettholdes en slik sikkerhet som nevnt en periode etter at representantoppdraget er avsluttet. Hvor lenge sikkerheten opprettholdes varierer, men er vanligvis på tre år. Tidsperspektivet har en side til avgiftsmyndighetenes etterberegningsspraksis som ofte er begrenset til 3 år tilbake i tid. Etter departementets forslag vil kostnadene i praksis først bli begrenset etter 3 år for både avsluttede og pågående oppdrag. Å oppheve solidaransvaret fra 1. juli 2013 uavhengig av når kravet oppstod, vil medføre en mer umiddelbar lettelse av kostnadene med representantordningen både for tidligere og eksisterende oppdrag. Advokatforeningen ber Finansdepartementet vurdere å oppheve solidaransvaret også for krav oppstått før ikrafttredelsestidspunktet.

4. Konklusjon

Advokatforeningen tiltrer Finansdepartementets forslag, men foreslår at departementet av hensynet til forutberegnelighet vurderer å ta inn i regelverket en bestemmelse om begrensning av et fortsatt solidaransvar til de salgsdokument hvor kopi er sendt til representanten, samt vurderer å oppheve solidaransvaret også for krav som er oppstått før ikrafttredelsestidspunktet for de foreslåtte regelendringene.

Vennlig hilsen

Erik Keiserud
leder

Merete Smith
generalsekretær